

Dr Michał Mościcki

Gwarancje wykonania umów
w obrocie gospodarczym
pomiędzy Polską a Ukrainą –
perspektywa polska

Kancelaria Prawna Kosyło i Partnerzy
www.kosylo.com

Płaszczyzny gwarancji

1. Uzyskanie informacji o prawie – zdobycie podstawowej wiedzy o specyfice prawa
2. Weryfikacja kontrahenta – należyte zgromadzenie informacji o jego sytuacji gospodarczej
3. Zabezpieczenie kontraktu – zastosowanie właściwego sposobu zabezpieczenia wykonania zobowiązania
4. Zapewnienie egzekwowalności świadczenia – takie ukształtowanie stosunku, które pozwoli na skuteczne dochodzenie świadczenia od kontrahenta

Dlaczego jest to istotne?

1. Ukraina nie jest członkiem UE, więc nie obowiązują wspólne przepisy; prawo polskie i ukraińskie nie są zharmonizowane,
2. Uznawalność i wykonalność orzeczeń nie następuje automatycznie, wymagane są dodatkowe czynności w Państwie wykonania orzeczenia,
3. Na Ukrainie nie występuje co do zasady skarga pauliańska – nie ma możliwości uznania za bezskuteczną czynności wykonanej z pokrzywdzeniem wierzyciela!

Kluczowe akty prawne

1. UMOWA między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych i karnych, sporządzona w Kijowie dnia 24 maja 1993 r.
2. Odpowiednie krajowe akty prawne, regulujące prawo materialne i procesowe (Kc, KcU, Kpc, C-pKu, GkU itp.)

Właściwość prawa - zasady

Art. 33 Umowy:

1. Zobowiązania ze stosunków umownych podlegają prawu tej Umawiającej się Strony, na której terytorium została zawarta umowa, chyba że uczestnicy stosunku zobowiązaniowego poddadzą ten stosunek wybranemu przez siebie prawu.
2. W sprawach wymienionych w ustępie 1 właściwy jest sąd tej Umawiającej się Strony, na której terytorium ma miejsce zamieszkania lub siedzibę pozwany. Właściwy jest również sąd tej Umawiającej się Strony, na której terytorium ma miejsce zamieszkania lub siedzibę powód, jeżeli na tym terytorium znajduje się przedmiot sporu albo majątek pozwanego.
3. Właściwość określona w ustępie 2 uczestnicy stosunku zobowiązaniowego mogą zmienić w drodze umowy.

Na co mamy wpływ:

1. Na prawo materialne właściwe dla oceny umowy:
 1. Instytucje, ich rozumienie i zasady nimi rządzące,
 2. Zasady rządzące danym systemem prawa.
2. Na jurysdykcję sądów polskich lub ukraińskich,
3. Na procedurę, która będzie zastosowana przy rozpoznawaniu sprawy:
 1. Tryb rozpoznawania spraw,
 2. Środki prawne przewidziane dla ochrony interesów,
 3. Zasady rządzące postępowaniem sądowym.

Co jest istotne:

- Prawo właściwe i jurysdykcja powinny być ze sobą powiązane. Ukraiński sąd rozpoznający sprawę z wykorzystaniem polskiego prawa materialnego będzie działał o wiele wolniej.
- Procedura powinna zapewniać możliwość szybkiej realizacji orzeczenia;
 - ✓ Orzeczenie ukraińskiego sądu nie wymaga uznania i stwierdzenia wykonalności
 - ✓ Należy zwrócić uwagę na specyfikę danej procedury

Weryfikacja kontrahenta

Ogólne informacje:

Jednolity państwowy rejestr osób prawnych, osób fizycznych-przedsiębiorców oraz organizacji społecznych (EDRPOU)

<https://online.minjust.gov.ua/edr-search/>

Jednolity państwowy rejestr osób, które dopuściły się korupcji

<https://corruptinfo.nazk.gov.ua/>

Weryfikacja kontrahenta

Weryfikacja majątku firmy i jej właścicieli:

1) Państwowy rejestr kredytów hipotecznych

<https://uchba.co/services/ernki/>

2) Jednolity rejestr zakazu zbywania nieruchomości

http://ddr.minjust.gov.ua/uk/df64057306a6967dcb7a710eeab9301d/edyny_reestr_zaboron_vidchuzhennya_ob_ektiv_neruhomogo_mayna/

3) Publiczna Mapa Katastralna Ukrainy

<https://map.land.gov.ua/kadastrova-karta>

4) Jednolity rejestr państwowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych

<https://igov.org.ua/service/1397/general>

Weryfikacja kontrahenta

Weryfikacja majątku firmy i jej właścicieli:

5) Państwowy rejestr obciążeń mienia ruchomego

https://minjust.gov.ua/m/str_3197

6) Państwowy rejestr praw rzeczowych do mienia nieruchomości

https://kap.minjust.gov.ua/services?product_id=1

Weryfikacja kontrahenta

Informacje o zaległościach firm i postępowaniach sądowych

1) Jednolity rejestr orzeczeń sądowych

<http://www.reyestr.court.gov.ua/>

2) Jednolity rejestr państwowy postępowań egzekucyjnych

<https://asvpweb.minjust.gov.ua/#/search-debtors>

3) Rejestr przedsiębiorstw, instytucji, organizacji mających zaległe wynagrodzenia

<http://dsp.gov.ua/category/reiestr-borzhnykiv/>

4) Informacje o sprawach upadłościowych

<http://www.arbitr.gov.ua/pages/157>

Weryfikacja kontrahenta

Sprawdzanie informacji podatkowych

<http://sfs.gov.ua/businesspartner>

Wyszukiwanie odbywa się w bazie danych na podstawie kodu EDRPOU (dla osób prawnych), numeru IPN (dla osób fizycznych) lub nazwy.

Dostęp do:

- Rejestru osób wykonujących transakcje towarowe,
- Rejestru podatników VAT,
- Rejestru wniosków o zwrot kwoty refundacji budżetu,
- Rejestru faktur podatkowych i obliczeń rozliczeniowych, których rejestracja została zawieszona,
- Rejestru wniosków ratalnych, wniosków o odroczenie zobowiązania pieniężnego lub długu podatkowego.

Zabezpieczenie kontraktu

Klasyfikacja prawnych sposobów zabezpieczenia wierzytelności na podstawie kryterium prawnej konstrukcji zabezpieczenia:

1. sposoby zakładające uprzednie wydzielenie konkretnego składnika majątkowego w celu zwrócenia do niego przymusowej egzekucji (zastaw, zadatek),
2. sposoby nieodnoszące się do konkretnego składnika majątkowego, ale zakładające odpowiedzialność osobistą dłużnika (pozostałe).

Zabezpieczenie kontraktu

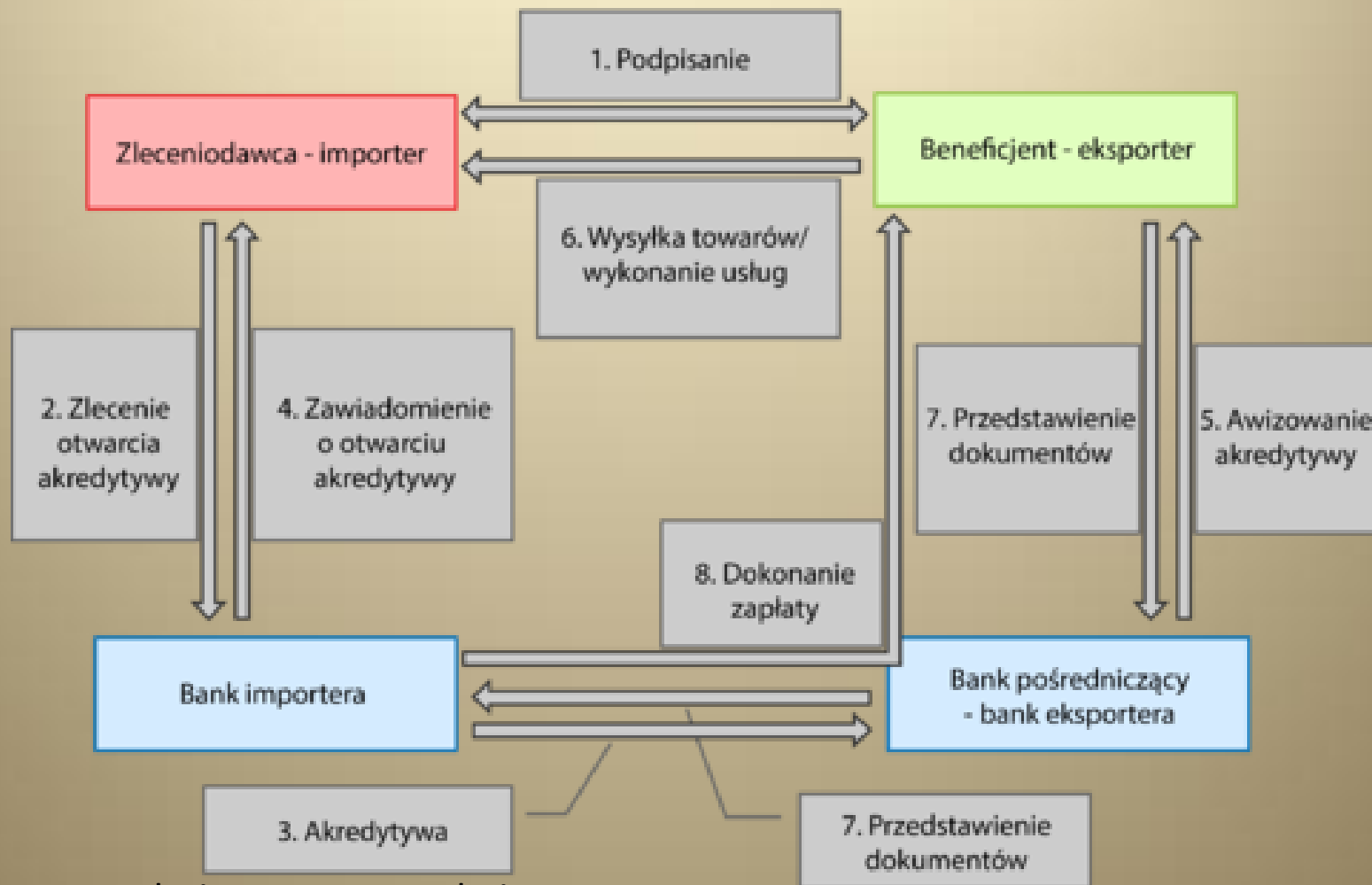
Klasyfikacja prawnych sposobów zabezpieczenia wierzytelności na podstawie kryterium skuteczności:

1. pozwalające na uzyskanie przez wierzyciela zaspokojenia wyłącznie w sytuacji, gdy dłużnik dysponuje majątkiem wystarczającym do pokrycia roszczeń wierzyciela,
2. pozwalające na uzyskanie zaspokojenia również w przypadku, gdy majątek dłużnika nie pozwala na pełne zaspokojenie roszczenia, poprzez umożliwienie skierowania roszczenia przeciwko osobie trzeciej (poręczenie, gwarancja, akredytywa), bądź do konkretnego przedmiotu (zastaw).

Zabezpieczenie kontraktu

AKREDYTYWA

Wykonalność orzeczeń

Podstawy uznania i wykonania (art. 50 Umowy)

Orzeczenia wymienione w artykule 49 podlegają uznaniu i wykonaniu na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, jeżeli:

- 1) według prawa tej Umawiającej się Strony, na której terytorium orzeczenie zostało wydane, jest ono prawomocne i wykonalne, a w sprawach dotyczących zobowiązań alimentacyjnych również orzeczenie nieprawomocne, o ile jest wykonalne,
- 2) sąd, który wydał orzeczenie, był właściwy na podstawie niniejszej umowy, a w wypadku braku takiego uregulowania w umowie - na podstawie prawa wewnętrznego tej Umawiającej się Strony, na której terytorium orzeczenie ma być uznane i wykonane,
- 3) strona nie była pozbawiona możliwości obrony swych praw, a w razie posiadania ograniczonej zdolności procesowej - należytego przedstawicielstwa, a w szczególności strona, która nie uczestniczyła w postępowaniu, otrzymała wezwanie na rozprawę we właściwym czasie i trybie,

Wykonalność orzeczeń

Podstawy uznania i wykonania (art. 50 Umowy)

Orzeczenia wymienione w artykule 49 podlegają uznaniu i wykonaniu na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, jeżeli:

- 4) sprawa między tymi samymi stronami o to samo roszczenie nie została już prawomocnie osądzona przez sąd tej Umawiającej się Strony, na której terytorium orzeczenie ma być uznane i wykonane, i jeżeli między tymi samymi Stronami nie zostało wcześniej wszczęte postępowanie w tej samej sprawie przed sądem tej Umawiającej się Strony, na której terytorium orzeczenie ma być uznane i wykonane,
- 5) orzeczenie organu państwa trzeciego między tymi samymi stronami i o to samo roszczenie nie było już uznane lub wykonane na terytorium tej Umawiającej się Strony, gdzie orzeczenie ma być uznane i wykonane,
- 6) przy wydaniu orzeczenia zastosowano prawo właściwe na podstawie niniejszej umowy, a w wypadku braku takiego uregulowania w umowie - na podstawie prawa wewnętrznego tej Umawiającej się Strony, na której terytorium orzeczenie ma być uznane i wykonane.

Wykonalność orzeczeń

Wniosek o uznanie i wykonanie orzeczenia może być złożony bezpośrednio we właściwym sądzie tej Umawiającej się Strony, na której terytorium orzeczenie ma być uznane i wykonane, lub też za pośrednictwem sądu, który rozpoznawał sprawę w pierwszej instancji.

Do wniosku należy dołączyć:

- 1) orzeczenie lub jego uwierzytelniony odpis wraz ze stwierdzeniem, że orzeczenie jest prawomocne i wykonalne, a w sprawach dotyczących zobowiązań alimentacyjnych, jeżeli orzeczenie jest nieprawomocne, wraz ze stwierdzeniem, że jest ono wykonalne, jeżeli nie wynika to z samego orzeczenia,
- 2) dokument stwierdzający, że strona, przeciwko której wydane zostało orzeczenie i która nie uczestniczyła w postępowaniu, otrzymała wezwanie na rozprawę we właściwym czasie i trybie, zgodnie z prawem tej Umawiającej się Strony, na której terytorium orzeczenie zostało wydane, natomiast w wypadku ograniczonej zdolności procesowej strony - dokument stwierdzający, że strona ta była należycie reprezentowana,
- 3) uwierzytelnione tłumaczenie wniosku oraz dokumentów wymienionych w punktach 1 i 2 na język tej Umawiającej się Strony, na której terytorium orzeczenie ma być uznane i wykonane.

Dziękuję za uwagę

Kancelaria Prawna Kosyło i Partnerzy
www.kosylo.com